

Beoordeling asielaanvragen dienstweigeraars en deserteurs uit Joegoslavië

Tussentijds Bericht Vreemdelingen-circulaire TBV 2001/14

Aan:

– de Korpschefs Politieregio's
– de Staf van de Koninklijke
Marechaussee
i.a.a.
– de Procureurs-Generaal

Onderdeel: Directie Beleid

Datum: 11 mei 2001

Ons kenmerk: 5080555/01/IND

Code: TBV 2001/14

Juridische achtergrond:

Vreemdelingen-circulaire (Vc)

Geldig van/tot: 11 mei 2001 tot 11 mei 2003

Onderwerp: Beoordeling van asielaanvragen van dienstweigeraars en deserteurs uit de Federale Republiek Joegoslavië (FRJ)

Inleiding

Hieronder treft u aan het hoofdstuk betreffende de beoordeling van asielaanvragen van dienstweigeraars en deserteurs uit de FRJ. De aanleiding en achtergrond van deze wijziging zijn in de tekst opgenomen.

Algemene Uitgangspunten

Onderstaand Vc-hoofdstuk over het landgebonden asielbeleid vormt een uitwerking van het algemene asielbeleid zoals dat in de Vc 2000 is geformuleerd en kan derhalve niet al een uitzondering op het algemeen beleid worden geïnterpreteerd, tenzij zulks expliciet is vermeld.

Voor de beoordeling of een asielzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel wordt in de eerste plaats verwezen naar C1/3 Vc 2000.

Voorts wordt met nadruk gewezen op de contra-indicaties die zijn geformuleerd in C1/5.13 Vc 2000.

Wijziging C8 Vc 2000

De tekst van C8/FRJ van de Vc 2000 komt als volgt te luiden:

Beoordeling van asielaanvragen van dienstweigeraars en deserteurs uit de FRJ.

1. Datum

Deze versie van dit hoofdstuk is vastgesteld op 11 mei 2001.

2. Geldigheid

Dit tussentijds bericht vreemdelingen-circulaire is geldig vanaf 11 mei 2001.

3. Achtergrond

Op 9 maart 2001 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken een ambtsbericht uitgebracht over een nieuwe amnestiewet in de FRJ, die betrekking heeft op dienstweigeraars en deserteurs in de FRJ. Dit bericht vervangt gedeeltelijk het ambtsbericht over de situatie van dienstplichtigen in de FRJ van 17 november 1999, voor zover dit laatstgenoemde ambtsbericht betrekking heeft op bestraffing wegens desertie en dienstweigeren vanaf 14 december 1995. Voor de structuur van het Joegoslavische leger, rekruteringswijze, documenten en bijbehorende wetsartikelen is nog immer hetgeen hierover is opgenomen in het algemene ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 17 november 1999 van kracht.

Dit hoofdstuk bevat de uitvoeringsconsequenties van het door de Staatssecretaris van Justitie vastgestelde beleid.

4. Afdoening van asielaanvragen van dienstweigeraars en deserteurs uit de FRJ

Bij de beoordeling van de asielaanvragen van vreemdelingen uit de FRJ, die zich beroepen op dienstweigeren of desertie wordt vooropgesteld dat de asielzoeker aannemelijk dient te maken dat er in zijn geval sprake is van dienstweigeren of desertie uit het Joegoslavische leger. Van de asielzoeker wordt verwacht dat hij omtrent zijn dienstweigeren of desertie consistente, gedetailleerde en geloofwaardige verklaringen aflegt, die hij bij voorkeur kan staven met documenten. Echter het enkel ontbre-

ken van documenten, zoals de oproep ter vervulling van de dienstplicht, is onvoldoende om de aanvraag op deze grond af te wijzen en moet bezien worden in samenhang met het eventueel ontbreken van identiteits/nationaliteitspapieren, reisroute en zijn overige asielmotieven.

Voor het nemen van beslissingen op nog openstaande asielaanvragen in eerste aanleg en op bezwaarschriften die zijn ingediend voor 1 april 2001, geldt dat op de datum van de te nemen beslissing het dan geldende beleid dient te worden toegepast. Dit betekent dat met ingang van heden conform het beleid zoals in dit hoofdstuk is neergelegd dient te worden beslist op asielaanvragen van dienstweigeraars en deserteurs uit de FRJ.

Voor de afdoening van deze asielaanvragen wordt een onderscheid gemaakt tussen twee perioden.

4.1 Asielaanvragen van asielzoekers die zich beroepen op dienstweigeren of desertie tot 7 oktober 2000

Asielzoekers die zich erop beroepen dat zij in de periode tot 7 oktober 2000 dienst hebben geweigerd of zijn gedeserteerd uit het federale leger, geldt dat zij vallen onder de werking van de amnestiewet die op 26 februari 2001 door het federale parlement van de FRJ is aangenomen en die op 3 maart 2001 in werking is getreden.

Deze amnestiewet betekent dat personen die worden verdacht van dienstweigeren of desertie niet zullen worden gedagvaard of – indien strafrechtelijke vervolging reeds is ingezet – zullen worden vrijgesproken. Voor al veroordeelde personen betekent deze amnestiewet dat het vonnis zal worden vernietigd en de uitvoering van het vonnis zal worden opgeheven.

Dit betekent dat het in beginsel niet aannemelijk is dat een asielzoeker op grond van desertie of dienstweigeren gegronde vrees voor vervolging heeft van de zijde van de autoriteiten in de FRJ. Hij komt derhalve in beginsel niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel

29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet. Dit geldt ook voor asielzoekers die stellen dienst te hebben geweigerd of te zijn gedeserteerd ten tijde van de Kosovo-crisis tussen 28 februari 1998 en 25 juni 1999.

Verdenking, strafrechterlijk vervolging of veroordeling op grond van artikel 125 van het Wetboek van Strafrecht (terrorisme) vallen niet onder de werking van de amnestiewet.

Voor asielzoekers die zich hierop beroepen geldt dat zij aan de hand van geloofwaardige en aannemelijk verklaringen, zo mogelijk gestaafd met documenten, dienen aan te tonen dat zij door de Joegoslavische autoriteiten op grond van verdenking van terrorisme op een dusdanige manier wordt vervolgd (b.v. bovenmatige bestraffing) dat er sprake is van gegronde vrees voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag om in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet. Hierbij wordt opgemerkt dat tevens dient te worden nagegaan of in deze gevallen artikel 1F Vluchtelingenverdrag niet van toepassing is (zie hiervoor ook 5.3).

Tenslotte wordt opgemerkt dat de Minister van Buitenlandse Zaken heeft aangegeven onderzoek te kunnen verrichten naar strafvervolging op grond van artikel 125 van het Wetboek van Strafrecht.

4.2 Asielaanvragen van asielzoekers die zich beroepen op dienstweigering of desertie in de periode na 7 oktober 2000

Voor asielzoekers die zich erop beroepen dat zij in de periode na 7 oktober 2000 dienst hebben geweigerd of zijn gedeserteerd uit het federale leger geldt hetgeen is neergelegd in hoofdstuk C1/4.2.12 Vc 2000.

5. Bijzondere aandachtspunten

In deze paragraaf wordt ingegaan op meer algemene omstandigheden die van belang (kunnen) zijn bij de beoordeling of de asielzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel.

5.1 Traumatabeleid

Het algemene beleid, zoals weergegeven in hoofdstuk C1/4.4 Vc 2000 is van toepassing. Voor het overige zijn er met betrekking tot dienstweigeraars en deserteurs uit de FRJ -geen bijzonderheden.

5.2 Driejarenbeleid

Voor wat betreft het driejarenbeleid dient de periode vanaf 29 april 1999 tot en met 3 april 2000 te worden meegerekend als relevante tijd. Bij brief van 3 april 2000 heeft de Staatssecretaris van Justitie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer meegedeeld dat het toenmalige uitstel van vertrekbeleid voor asielzoekers uit de FRJ werd beëindigd.

5.3 Artikel 1F Vluchtelingenverdrag

Gelet op eventuele uitsluiting van de bescherming van het Vluchtelingenverdrag op grond van artikel 1F dient het onderzoek in het gehoor naar de asielmotieven in het geval van deserteurs uit het Joegoslavische leger tevens te zijn gericht op de functie en werkzaamheden in het leger van de desbetreffende asielzoeker inclusief eventuele pogingen zich te distantiëren. Hierbij wordt verwezen naar hetgeen is neergelegd in C1/5.13.3 Vc 2000 (toepassing artikel 1F Vluchtelingenverdrag).

Bij personen die stellen te zijn gedeserteerd uit het Joegoslavische leger dient extra aandacht te worden besteed aan de betrokkenheid van de asielzoeker bij acties die door het Joegoslavische leger in Kosovo zijn uitgevoerd en de mogelijke toepassing van artikel 1F. Het Joegoslavische leger is tijdens het Kosovo-crisis betrokken geweest bij acties tegen de etnisch Albanese bevolking in Kosovo en bij gevechten tegen het toenmalige Kosovo Bevrijdingsleger (UCK).

Tevens dient extra aandacht te worden besteed aan de mogelijke toepassing van artikel 1F bij dienstweigeraars en deserteurs, die stellen dat zij niet onder de werking van de amnestiewet van 26 februari 2001 vallen, omdat zij vervolgd worden op verdenking van overtreding van artikel 125 van het Wetboek van Strafrecht (terrorisme).

Indien er aanwijzingen zijn dat artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag van toepassing is, dient conform C3/10.4 Vc 2000 contact te worden opgenomen met de unit 1F van de Regionale Directie Zuid-West.

6. Procedurele aspecten

Alle onderzoeksvragen met betrekking tot het land van herkomst, ook aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken, worden gesteld aan of via de Gemeenschappelijke Kennisgroep. Het Ministerie van Buitenlandse zaken kan onderzoek doen in de FRJ. Ten aanzien van militaire oproepen geldt dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken slechts onderzoek kan doen naar de vraag of het document is opgesteld op een wijze die overeenkomt met de ter zake van dergelijke documenten geldende praktijk.

7. Terugkeer en uitzetting

7.1 Categoriele bescherming

Asielzoekers uit de FRJ komen niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet (zie paragraaf C1/6 Vc 2000)

7.2 Vertrekmoratorium

Ten aanzien van asielzoekers uit de FRJ is geen besluit genomen in de zin van artikel 45, vierde lid, Vreemdelingenwet.

7.3 Praktische aspecten terugkeer

Naar de FRJ kan worden teruggekeerd.

Tot slot

Bovenstaande hoofdstuk zal zo spoedig mogelijk in een aanvulling op de Vreemdelingencirculaire 2000 worden verwerkt.

*De Staatssecretaris van Justitie,
namens de Staatssecretaris,
het Hoofd van de Immigratie-
en Naturalisatiedienst,
H.W.M. Schoof.*